

## Vizită de lucru la Chișinău

A fost o toamnă bogată în deplasări la festivaluri organizate cu greu, cu sacrificii. Nu cred că este cineva care să-și imaginezeze cum din nimic se poate face ceva, câtă muncă și cât efort, câți nervi, emoții, lacrimi, certuri, urlete, amenințări presupune un festival cât de mic.

Abia întoarsă de la Iași, a trebuit să fac un salt cu avionul până la Chișinău. Aici, Teatrul Republican Licurici a organizat între **7-14 octombrie a patra ediție a Galei internaționale a teatrelor de păpuși** prilejuită de aniversarea 65 de ani de la înființare. Nu era în planurile mele să ajung la Chișinău, dar directorul meu nu a mai putut onora invitația directorului Titus Jucov și așa am ajuns să joc rolul de ...dublură. Cu tot tacâmul impus de o asemenea „funcție”: avion, cazare în apartament, interviuri etc.

Cineva spunea că în octombrie nu găsești decât trei lucruri la Chișinău: florile de toamnă, tuburelul (a fost sărbătoarea națională a vinului) și Gala Licurici. Florile, cu timpul se vestejesc. Vinul ori se bea, ori se oțetește. Dar gala răsădește un grăunte de viitor.

Iată-mă, deci, ajunsă pe aeroportul din Chișinău, la o oră foarte matinală. „Depozitată” într-o mașină și ghidată de o fată foarte drăguță, pe care apoi aveam s-o văd jucând pe scenă, am ajuns pe bulevardul București, la sediul teatrului, cu puțin înainte de conferința de presă.

Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Primăria Municipiului Chișinău și UNITEM (adică UNITER-ul lor) au pus umărul la organizarea unui festival „ce reprezintă o șansă. O șansă extraordinară pentru public, pentru regizori, actori, scenografi, compozitori, coregrafi, manageri, tehnicieni. O posibilitate unică de a înțelege că teatrul se face numai și numai pentru spectatori”, spunea regizorul și directorul teatrului Titus Jucov la deschidere.

Seara inaugurală fost una atipică pentru că nu a avut loc vreun spectacol de păpuși sau vreo premieră, ci un concert. „Un concert pe muzică de Bach”, de muzică simfonică al Orchestrei Naționale de Cameră, dirijată de artistul poporului Vasile Goia, și care a interpretat piese celebre ale unor compozitori clasici din țările participante la gală. Primii pe scenă au fost reprezentanții teatrelor din România (Teatrul de animație „Țândărică” din București, Teatrul „Gulliver” din Galați, Teatrul „Arlechino” din Brașov, Teatrul „Luceafărul” din Iași, Teatrul de păpuși din Baia Mare). Pentru ei s-a cântat *Balada* lui Ciprian Porumbescu, dar și Béla Bartók. Au urmat apoi păpușarii din Belarus (Teatrul de păpuși din Minsk), Bulgaria (Teatrul „Usmifka” din Sofia), Franța (Compania „Sabine Lodalut”), Germania (Compania „Bodecker and Neander”), Israel (Teatrul „A Gadit”), Rusia (Teatrul din Naberejnoceelninski), Ucraina (Teatrul din Simferopol) și Moldova (Teatrele „Licurici” și „Guguță”). Spuneam că prima seară a fost atipică și pentru că prezentatorii au fost trei copii, elevi între 9 și 11 ani, care au prezentat în limbile română, rusă și franceză, urmând să informeze publicul despre spectacolele pe care le vor vedea. Când îi auzai, mai ales pe fetița care citea în franceză ziceai că ești la Eurovision. Fără prea multe emoții, plini de farmec și candoarea vârstei ei, au fost „sarea și

piperul" dinaintea fiecărei reprezentații. Marea surpriză a seriei avea să fie furnizată de Președintele Republicii care în ultimul moment a anunțat că nu mai poate veni, dar a trimis un consilier care a citit un decret semnat în dimineața respectivă și prin care actorului Adrian Prepeliță i s-a conferit titlul de *artist emerit*, scenografei Nina Zabrodina titlul de *maestru emerit în artă* și lui Vladimir Cantor – *Meritul civic*, iar lui Titus Jucov *Ordinul de onoare*. Un gest de mare noblete, de prețuire a muncii și talentului creator. În România dispar teatre, altele se comasează, artiștii sunt umiliți, ignorați, iar peste Prut se înobilează arta.

În prima zi de festival, am revăzut cu plăcere *Spărgătorul de nuci* de P.I. Ceaikovski, prezentat de Teatrul de păpuși din Baia Mare. După o povestire de E.T.A. Hoffman, regizorul Traian Savinescu și scenograful Marian Sandu au imaginat o lume feerică, pură, de un alb imaculat, unde copilul și jocul sunt suverani, creând momente de mare sensibilitate. A urmat un *one woman show* al bulgăroaiței Doriană Gălăbova intitulat *Ursulețul Pooh și prietenii săi*. Într-un decor extrem de simplu, funcțional (un copac ale cărui frunze au devenit spațiu de joc), artista sofioată a interpretat 9 personaje diferite. O deosebită virtuozitate interpretativă, mijloace de mână simple au dus la un spectacol alert. Prima seară s-a încheiat cu spectacolul Teatrului „Gulliver” din Galați *Poveste de Crăciun*, în regia lui Bogdan Drăgulescu. Bazată pe o poveste scrisă de Joël Guerriau, reprezentația folosește o serie de efecte scenice care dau o încărcătură emoțională, învățându-ne despre magi și despre îngeri, despre bradul de Crăciun și semnificația lui. A doua zi a Galei „Licurici 65” a debutat cu spectacolul *Spirala trucerilor* al teatrului-gază. Un spectacol în limba rusă după o poveste a lui Josef Raček, regizat de Boris Azarov, în care cei doi actori, Andrei Madan și Inga Melnicenko, cântă, dansează, mănuiesc cu îndemânare. Teatrul „Arlechino” din Brașov a prezentat *Povestea omulețului de puf* de Valentin Dobrescu. O mică bijuterie, o lecție deschisă de mână și improvizatie. Teatrul-gază a încheiat cu *Fata babei și fata moșneagului* pus în scenă de Titus Jucov, după o dramatizare de Constantin Brehnescu. Scenariul a concentrat povestirea lui Ion Creangă, păstrându-i esența și farmecul prin soluții simple. Titus Jucov a folosit la maxim capacitățile decorului, găsind spații de joc surprinzătoare. Actorii apar, dispar, cântă, dansează, mănuiesc cu îndemânare. Scenografia Angelei Josanu este expresivă, mergând pe linia stilizată a costumelor la actori. Multă muzică, antrenantă, cantabilă, ușor de reținut, semnată de Liviu Știrbu. Actorii se mișcă dezinvolt, au voci bune, bine timbrate. O mențiune specială pentru Natalia Brăguță în *Fata moșului*. Deci, o lectură fidelă a lui Creangă, tratată cu umor.

A treia zi de festival a început cu spectacolul *Rața-lebădă* pe un text de Ignat Romanov după motive din basmele rusești și prezentat de Teatrul de păpuși din Naberejnocelninski. Un spectacol modest cu multă muzică, dar interactiv, lucru ce i-a captivat pe copiii din sală. Seara s-a încheiat cu spectacolul Companiei „Sabine Lonalut” *Mica istorioară* scris de Eugen Durif. O poveste spusă de *Mama lui Romeo* și *Tatăl Julietei* și interpretată de Virginie Hue și Ivan Golovin, lungă, încălțată, plictisitoare, ternă, cu puține momente de mână.

Atât a durat rolul meu de dublură. Doar patru zile care, deși ploioase și friguroase, mi-au dat prilejul să întâlnesc niște oameni calzi, bucuroși de oaspeți, pasionați de meseria lor, dornici de a experimenta și care, din cinci în cinci ani, sunt gazdele unui eveniment important și singular în Chișinău.